

Kommittédirektiv

**Dir.
2012:25**

Inrättande av en nämndmyndighet med uppgift att pröva ansökningar och fatta beslut om utbetalning av ersättning till personer som utsatts för övergrepp eller försummelser i vissa fall

---

Beslut vid regeringssammanträde den 29 mars 2012

Sammanfattning

En särskild utredare ska förbereda och genomföra bildandet av en nämndmyndighet som under en begränsad tid ska pröva och fatta beslut om ersättning till personer som utsatts för övergrepp eller försummelser när de som barn och unga befunnit sig i samhällsvård.

Utredaren ska vidta de åtgärder som krävs för att nämndmyndigheten ska kunna inleda sin verksamhet den 1 januari 2013. I utredarens uppdrag ingår bl.a. att föreslå organisation och därefter besluta om utformning och dimensionering av nämndmyndigheten, lämna förslag på instruktion för nämndmyndigheten och andra eventuellt nödvändiga författningsändringar samt ingå för verksamheten nödvändiga avtal.

Uppdraget gäller under förutsättning att regering och riksdag fattar beslut i nödvändiga delar.

Uppdraget ska delredovisas senast den 7 juni, den 6 augusti och den 1 oktober 2012 och slutredovisas senast den 1 mars 2013 till regeringen.

Bakgrund

Den 18 februari 2010 gav regeringen en särskild utredare i uppdrag att lämna förslag till hur en upprättelseprocess för enskilda som utsatts för övergrepp och vanvård i den sociala barn- och ungdomsvården under perioden 1920–1980 kunde utformas. Utredningen, som tog sig namnet Upprättelseutredningen, överlämnade i februari 2011 sitt betänkande *Barnen som samhället svek – åtgärder med anledning av övergrepp och allvarliga försummelser i samhällsvården* (SOU 2011:9) till regeringen. Utredningen föreslog i betänkandet en upprättelseprocess bestående av ett erkännande av det lidande de drabbade utsatts för och en ursäkt på alla ansvarigas vägnar, ekonomisk ersättning samt åtgärder för att förhindra att vanvården upprepas.

Under hösten 2011 träffade företrädare för regeringspartierna, Socialdemokraterna, Miljöpartiet de gröna och Vänsterpartiet en överenskommelse om att införa en särskild möjlighet till en ersättning om 250 000 kronor till var och en av de personer som utsatts för övergrepp eller försummelser av allvarlig art i samhällsvården av barn och unga under perioden 1920–1980. Möjligheten till ersättning ska regleras i lag.

Uppdraget

Utredaren ska vidta de åtgärder som krävs för att den tidsbegränsade nämndmyndigheten ska kunna inleda sin verksamhet den 1 januari 2013. Regeringen har för avsikt att lämna en proposition om ersättning för personer som utsatts för övergrepp eller försummelser i samhällsvård och utredaren ska genomföra sitt uppdrag i enlighet med förslagen i propositionen. Information, service och tillgänglighet kommer att vara centralt för nämndmyndighetens verksamhet vilket utredaren särskilt ska beakta vid genomförandet av uppdraget. Nämndmyndigheten kommer att hantera känsliga uppgifter om människors personliga förhållanden. Detta är något som utredaren särskilt ska beakta i förberedelsearbetet, bl.a. i utformningen av administrativa lösningar för verksamheten, så att skyddet för

den enskildes integritet säkerställs. Vidare ska utredaren eftersträva administrativt och ekonomiskt effektiva lösningar. Som framgår nedan ska utredaren föreslå organisationsform för nämndmyndigheten. Regeringens beslut om organisationsform kan påverka uppdraget i dess olika delar. Uppdraget gäller med förbehåll för riksdagens godkännande i nödvändiga delar.

I uppdraget ingår att göra följande:

- Föreslå organisering samt därefter besluta om utformning och dimensionering av nämndmyndigheten. Utredaren ska särskilt eftersträva administrativt och ekonomiskt effektiva lösningar, exempelvis genom samordning med andra myndigheter eller genom att knyta nämndmyndigheten till en värmyndighet. Kompetensförsörjning är en viktig fråga att beakta i detta sammanhang.
- Lämna förslag på instruktion och regleringsbrev för nämndmyndigheten samt eventuella författningsändringar och förändringar i andra regleringsbrev som i övrigt är nödvändiga för nämndmyndighetens inrättande.
- Utarbeta arbetsordning samt arbetsformer för nämndmyndigheten.
- Lämna förslag på anslag för nämndmyndigheten, resursfördelning och verksamhetsplan för 2013 samt lämna budgetunderlag för perioden 2014–2015.
- Bedöma behovet av nödvändig kompetens inom nämndmyndigheten för att den ska kunna utföra sitt uppdrag, fatta beslut om bemanning och i övrigt utöva arbetsgivarens befogenheter. Utredaren ska fullgöra de åtgärder som krävs enligt lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet.
- Göra de anskaffningar och ingå de avtal som är nödvändiga för verksamheten.
- Förbereda anslutning till det statliga redovisningssystemet och lägga upp redovisningsplaner för nämndmyndighetens verksamhet.
- Utarbeta förslag till rutiner och formulär för att ta emot och handlägga ansökningar om ersättning och andra uppgifter som kan bli aktuella för nämndmyndigheten.

- Överväga hur information ska utformas och förmedlas, vilket bl.a. innefattar upprättande av en webbplats för nämndmyndigheten.
- Lämna förslag på namn för nämndmyndigheten.
- Vidta andra nödvändiga åtgärder för att nämndmyndigheten ska kunna inleda sin verksamhet den 1 januari 2013.

Samråd och redovisning av uppdraget

Utredaren ska samråda med myndigheter och organisationer som kommer att beröras av nämndmyndighetens verksamhet såsom exempelvis Riksarkivet, Sveriges Kommuner och Landsting samt organisationer som företräder personer som utsatts för vanvård.

Utredaren ska, om det behövs för genomförandet av uppdraget, samråda med myndigheter med särskild kompetens inom området såsom exempelvis Arbetsgivarverket och Ekonomistyrningsverket. Utredaren ska hålla berörda centrala arbetstagarorganisationer informerade om arbetet och ge dem tillfälle att framföra synpunkter.

Utredaren ska senast den 7 juni 2012 lämna förslag på organiseringen och namn för nämndmyndigheten.

Utredaren ska senast den 6 augusti 2012 lämna förslag på anslag för 2013 och budgetunderlag för perioden 2014–2015.

Utredaren ska senast den 1 oktober 2012 redovisa sina förslag till instruktion och regleringsbrev för nämndmyndigheten samt eventuella författningsändringar och förändringar i regleringsbrev som i övrigt är nödvändiga för nämndmyndighetens inrättande. Utredaren ska vid detta tillfälle också redovisa sina överväganden i övrigt.

Uppdraget ska slutredovisas till regeringen senast den 1 mars 2013.

(Socialdepartementet)